

INDRIĶA ZEBERĪŅA KULDĪGAS PAMATSKOLA

IZM reģ. nr. 4113903535, adrese Jelgavas iela 62, Kuldīga, Kuldīgas nov, LV – 3301, tālr.27020639
e-pasts zeberina.psk@kuldigasnovads.lv, www.zeberina.psk.lv

Kuldīgā

Kārtība par rīcību gadījumos, kad tiek konstatēta vardarbība pret izglītojamo

*Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu,
Bērnu tiesību aizsardzības likumu,
Izglītības likumu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības Indriķa Zeberīņa Kuldīgas pamatskolā (turpmāk – Skola), kādā tiek konstatēta vardarbība (turpmāk – kārtība), mērķis ir novērst jebkāda veida vardarbību pret izglītojamo, pedagogu un darbinieku, radot drošu darba vidi.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un likumisko pārstāvi par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem.
3. **Likumiskais pārstāvis** - izglītojamā vecāki, aizbildnis, bāriņtiesa, ja izglītojamais ievietots audžuģimenē, vai to pilnvarotie pārstāvji, ārpusģimenes aprūpes iestādes vadītājs.
4. Problēmsituāciju risināšanā tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvis izglītības iestādes darbinieks, ir ierobežotas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt izglītojamā turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes direktora.
5. **Konflikts** šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai strīds starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.
6. Vardarbības veidu definīcijas:
 - 6.1. **Emocionāla** vardarbība ir bērna pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiska ietekmēšana (draudot viņam, lamājot, pazemojot viņu, bērna klātbūtnē vardarbīgi izturoties pret viņa tuvinieku vai citādi kaitējot viņa emocionālajai attīstībai).
 - 6.2. **Bulings** ir izglītības vidē īstenota apzināta psiholoģiska terorizēšana.
 - 6.3. **Kiberbulings** ir ilgstoša rīcība vai uzvedība pret vienu vai vairākām personām pret viņu gribu, lai nodarītu psiholoģisku vai fizisku kaitējumu, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas, piemēram, e-pasts, sociālie tīkli vai īsziņas (aizskarošu, rupju un nejauku ziņu sūtīšana un ievietošana sociālajos tīklos, nepatiesas informācijas (baumu) izplatīšana tiešsaistē un nepatiesas un aizskarošas informācijas aprites veicināšana, dalīšanās ar privātām bildēm uzdodoties par kādu, lai sabojātu un pasliktinātu priekšstatu, kā arī kāda cita izslēgšana no tiešsaistes grupas un naidīgi noskaņotu grupu izveide par kādu cilvēku).
 - 6.4. **Fiziska** vardarbība ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums saskarsmē ar bērnu vai apzināta bērna pakļaušana kaitīgu faktoru iedarbībai (tai skaitā tabakas

izstrādājumu vai augu smēķēšanas produktu dūmu vai elektroniskās smēķēšanas ierīču tvaiku).

- 6.5. **Seksuāla** izmantošana ir jebkādu seksuāla rakstura darbību veikšana ar vai bez fiziska kontakta ar bērnu nolūkā sniegt vai gūt seksuālu stimulāciju vai seksuālu apmierinājumu, vai citādu labumu, ko veic pieaugušais vai cits bērns, tai skaitā pakļaujot bērnu citu seksualitātei vai izmantojot informācijas vai komunikāciju tehnoloģijas, spiežot bērnu uzņemt un izsūtīt savus vai vienaudžu kailfoto un video materiālus, skatīties pornogrāfiska rakstura materiālu.
- 6.6. **Pamešana novārtā** ir bērna likumīgā pārstāvja nespēja apmierināt bērna normālai un vecumam atbilstošai attīstībai nepieciešamās vajadzības (tīša vai netīša nepārtraukta bērna emocionālo vajadzību (pēc uzmanības, drošības) ignorēšana, tostarp arī nespēja izrādīt rūpes, bērna atstumšana un emocionālo vajadzību ignorēšana. Nespēja nodrošināt ikdienas/vispārīgo aprūpi, radot nopietnus draudus bērna fiziskajai veselībai (neietver nabadzību), medicīniska nerūpēšanās, nerūpēšanās par izglītību, nerūpēšanās par bērna sociāliem kontaktiem.
- 6.7. Gadījumos, kad ir aizdomas vai notiek fiziska vardarbība vai krimināli sodāmi pārkāpumi, pedagogs rīkojas patstāvīgi, novērtējot ārkārtas situāciju. Skola nekavējoties ziņo Valsts policijai, likumīgajiem pārstāvjiem, nepieciešamības gadījumā tiek izsaukta neatliekamās medicīniskās palīdzības brigāde.

II Rīcība gadījumos, kad tiek konstatēta vardarbība

6. Vardarbība starp izglītojamiem:

- 6.1. skolā izstrādāti vardarbības gadījumu risināšanas soļi – algoritmi (1. pielikums) un ir noteikts, kā rīkoties izglītojamajam, kurš ir cietis no vardarbības (2. pielikums) vai ir saskatījis vardarbību citu izglītojamo rīcībā (3. pielikums). Algoritmi ir izvietoti katrā stāvā pie informatīvā stenda;
- 6.2. ja pedagogs vai jebkurš darbinieks, kurš konstatējis konfliktu vai vardarbību:
 - 6.2.1. to novērš un noskaidro notikušā apstākļus, uzklusot gadījumā iesaistītās puses un izvērtē, vai nepieciešams piesaistīt un saņemt palīdzību no atbalsta personāla (medicīnas māsu vai sociālā pedagoga). Ja konfliktu vai vardarbību konstatējis izglītības iestādes darbinieks, nevis klases audzinātājs, tad viņš par notikušo informē klases audzinātāju;
 - 6.2.2. klases audzinātājs tajā pašā dienā informē konfliktā iesaistīto izglītojamo likumīgo pārstāvī par notikušo telefoniski, fiksējot sadarbību ar vecākiem “E-klasē”. Tajā pašā dienā klases audzinātājs informē par notikušo situāciju skolas direktoru;
 - 6.2.3. ja konflikta situācija nav atrisināta, klases audzinātājs informē par problēmām atbalsta personālu (sociālo pedagogu, medicīnas māsu), kuri lemj par nepieciešamajiem atbalsta pasākumiem turpmākai konfliktsituācijas novēršanai;
 - 6.2.4. pamatojoties uz klases audzinātāja, atbalsta personāla sniegto informāciju un izglītojamo paskaidrojumiem, direktors aicina konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākus uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt;
- 6.3. pēc notikuma izvērtēšanas, ja tiek konstatēts, ka arī turpmāk audzēkņa uzvedība apdraud savu un pārējo audzēkņu drošību, veselību un dzīvību, izglītības iestādes vadītājs, lemj par mācību nodrošināšanu uz laiku citā telpā un atbalsta pasākumu piemērošanu;

- 6.4. vecāku un likumisko pārstāvju pienākums ir sadarboties ar izglītības iestādi, kurā mācās bērns, tai skaitā ar pedagogiem un citām izglītības procesa īstenošanā iesaistītajām personām;
- 6.5. ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu un vecāki nevēlas sadarboties ar izglītības iestādi, bet situācijas risināšanā vēlas iesaistīt citus speciālistus, direktors šo informāciju nosūta attiecīgajai pašvaldībai.
- 6.6. pašvaldība ir tiesīga sasaukt starpinstitūciju sanākumi, kas lemj par turpmākajiem atbalsta pasākumiem izglītojamam. Sanāksmē pieaicina izglītības iestādes atbildīgos speciālistus, izglītojamā vecākus, pašvaldības izglītības speciālistu vai pārstāvjus no attiecīgās pašvaldības izglītības pārvaldes, sociālā dienesta, bāriņtiesas un citus speciālistus.

6. Vardarbība starp izglītojamo un pedagogu vai darbinieku:

- 6.1. ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura rezultātā konstatējama fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:
 - 6.1.1. skolas pedagogs vai darbinieks iesniedz direktoram rakstisku iesniegumu par radušos situāciju;
 - 6.1.2. direktors sazinās ar izglītojamā likumiskajiem pārstāvjiem un pārrunā situāciju, pēc nepieciešamības uzaicinot tos uz sarunu klātienē;
 - 6.1.3. direktors organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, pēc nepieciešamības pieaicinot klases audzinātāju, direktora vietnieku izglītības jomā, atbalsta personālu situācijas skaidrošanai un konflikta risināšanai;
- 6.2. ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai darbinieka rīcību novērtējuši kā nepedagoģisku (nepedagoģiski profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:
 - 6.2.1. direktora klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai skolas darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
 - 6.2.2. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo skolas direktoram detalizētai izvērtēšanai;
 - 6.2.3. direktors pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai skolas darbiniekam;
 - 6.2.4. ja konflikta situāciju nevar atrisināt, tad direktors uz rīkojuma pamata izveido komisiju un izvērtē konfliktu, kuras sastāvā bez izglītības iestādes vadītāja ir vēl vismaz 1 pedagoga pārstāvis un 1 atbalsta darbinieks;
 - 6.2.5. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai skolas darbinieku, ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no skolas dibinātāja, Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;
 - 6.2.6. pēc notikuma izvērtēšanas pēc nepieciešamības skolas direktoram ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme, rājiens), atstādināt darbinieku no darba pienākumiem vai izteikt darba uzteikumu;
 - 6.2.7. ja netiek konstatēta pedagoga vai skolas darbinieka vainojama rīcība, skola sūta izglītojamā vecākiem motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem;
- 6.3. ja viena un tā pati persona sistemātiski (vairāk kā divas reizes) izraisa konfliktu, realizē fizisku un emocionālu vardarbību pret skolas darbinieku vai izglītojamo, tad skolas direktors ziņo par to tiesībsargājošām iestādēm;
- 6.4. pedagogam ir tiesības vardarbības gadījumā saņemt izglītības iestādes vadītāja un dibinātāja atbalstu.

7. Vardarbība ģimenē:

- 7.1. situācijas, par kurām klases audzinātājs vai jebkurš darbinieks nekavējoties ziņo atbalsta speciālistiem un skolas vadībai:
 - 7.1.1. aizdomas, ka izglītojamais ģimenē cieš no emocionālas vai fiziskas vai seksuāla vardarbības;
 - 7.1.2. izglītojamais nav nodrošināts ar pamatvajadzībām (apgērbis, ēdiens, veselība, higiēna, mācību līdzekļi);
- 7.2. atbalsta speciālisti veic sarunu ar izglītojamo;
- 7.3. pēc informācijas apkopošanas, atbalsta speciālisti informē skolas direktoru par turpmāko sadarbību ar izglītojamā likumiskajiem pārstāvjiem un/vai atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas risināšanai (Bāriņtiesa, Valsts policija).

V. Noslēguma jautājumi

8. Skolas direktors ir tiesīgs ar ikreizēju rīkojumu regulēt jautājumus, kas nav atrunāti šajos noteikumos, lai pilnvērtīgi un nepārtraukti tiktu īstenoti noteikumi par kārtību, kādā tiek konstatēta un novērsta vardarbība skolā.
9. Noteikumus iespējams mainīt vai papildināt pēc darbinieku, izglītojamo, likumisko pārstāvju ierosinājuma, saskaņojot tos Pedagoģiskajā padomē, Skolas padomē.

Vardarbības gadījumu risināšanas soli-

1.līmenis- zems risks

Tiek risināts skolas ietvros, nav nepieciešama tūlītēja papildu resursu piesaistīšana (pārkāpumi nav saistīti ar sevis vai citu dzīvības, veselības un drošības apdraudēšanu).

1. Pedagoģa/ klases audzinātāja mutisks aizrādījums, saruna ar pārkāpēju un gadījumā iesaistītajiem skolēniem.

2. Atkārtota pārkāpuma gadījumā, piezīme e-klases žurnālā un mutiska skolēna likumiskā pārstāvja informēšana.

- Nepieciešamības gadījumā pārkāpēja rakstisks paskaidrojums.

Nav uzlabojumu skolēna uzvedībā

3. Klases audzinātāja un/vai atbalsta personāla protokolēta saruna ar skolēnu. Rakstveida informācija likumiskajiem pārstāvjiem.

- Nepieciešamības gadījumā atbalsta personāla iesaiste darbā ar skolēnu.

Nav uzlabojumu skolēna uzvedībā

4. Klases audzinātāja un/vai atbalsta personāla protokolēta saruna ar skolēnu un likumiskajiem pārstāvjiem.

- Nepieciešamības gadījumā skolēna veselības diagnostika.

Nav uzlabojumu skolēna uzvedībā

5. Klases audzinātāja un/vai atbalsta personāla, un skolas administrācijas pārstāvja protokolēta saruna ar skolēnu un likumiskajiem pārstāvjiem.

- Brīdinājums par ieraksta veikšanu skolēna personas lietā.

Nav uzlabojumu skolēna uzvedībā

6. Ieraksts skolēna personas lietā. Klases audzinātāja un/vai atbalsta personāla un skolas administrācijas pārstāvja protokolēta saruna ar skolēnu un likumiskajiem pārstāvjiem. Citu institūciju informēšana.

Vardarbības gadījumu risināšanas soli-

2.līmenis- vidējs risks

Nav tālītēja apdraudējuma dzīvībai, bet nopietnāki pārkāpumi kā pirmajā līmenī (atkārtoti, regulāri uzvedības pārkāpumi, citu mantas bojāšana, nīrgāšanās, klases un/vai skolas darba traucēšana, vispārpieņemto uzvedības normu ignorēšana, smagas necieņas izrādīšana, vardarbīgas darbības).

1. Klases audzinātāja un/ vai atbalsta personāla saruna ar skolēnu rīcības iemeslu noskaidrošanai.

- Nepieciešamības gadījumā skolēna izolēšana no klases uz laiku no vienas stundas līdz attiecīgās dienas beigām.

2. Direktora un skolēna likumisko pārstāvju informēšana.

Nav uzlabojumu skolēna uzvedībā

3. Direktora rakstveida informācija skolēna likumiskajiem pārstāvjiem par skolēna uzvedību un nepieciešamo sadarbību ar skolu.

4. Skolēna vajadzībām un situācijai atbilstoša atbalsta pasākumu plāna izstrāde, īstenošana un atbalsta pasākumu īstenošana klasei sociālemocionālā klimata uzlabošanai (ja nepieciešams).

Nav uzlabojumu skolēna uzvedībā

5. Pedagoģa palīga piesaiste (ja nepieciešams).

6. Direktora rakstveida informācija pašvaldības institūcijām (izglītības pārvalde, sociālais dienests, bāriņtiesa, policija), ja nav uzlabojumu skolēna uzvedībā un likumiskie pārstāvji nesadarbojas ar skolu.

7. Starpinstitūciju sanāksmes organizēšana individuālā gadījuma risināšanai.

Vardarbības gadījumu risināšanas soli-

3.līmenis- augsts risks

Ir apdraudēta skolēna vai citu personu dzīvība, nopietns veselības apdraudējums, nepieciešama nekavējoša rīcība un papildu resursu piesaistīšana ārpus skolas.

1. Direktora un skolēna likumisko pārstāvju informēšana.
2. Skolēna izolēšana no klases uz laiku no vienas stundas līdz attiecīgās dienas beigām.
3. Mācību organizēšana citā laikā vai attālinātās mācības ne ilgāk kā vienu mēnesi.
4. Klases audzinātāja un/vai atbalsta personāla saruna ar skolēnu un rīcības iemeslu noskaidrošana (ja ir iespējams).

Nav uzlabojumu skolēna uzvedībā

5. Ziņošana policijai.
 - Nepieciešamības gadījumā Neatliekamā medicīniskā dienesta izsaukšana.
6. Skolēna vajadzībām un situācijai atbilstoša atbalsta pasākumu plāna izstrāde, īstenošana un atbalsta pasākumu īstenošana klasei sociālemocionālā klimata uzlabošana (ja nepieciešams).

Nav uzlabojumu skolēna uzvedībā

7. Pedagoģa palīga piesaiste (ja nepieciešams).
8. Direktora rakstveida informācija pašvaldības institūcijām (izglītības pārvalde, sociālais dienests, bāriņtiesa, policija), ja nav uzlabojumu skolēna uzvedībā un likumiskie pārstāvji nesadarbojas ar skolu.
9. Starpinstitūciju sanāksmes organizēšana individuālā gadījuma risināšanai.

Skolēna, kurš cietis no vardarbības, rīcība

NEKLUSĒ!

Informē pirmo satikto pieaugušo!

Nepieciešamības gadījumā dodies pēc
palīdzības pie skolas medmāsas!

NEKLUSĒ!

Stāsti par notikušo klases audzinātājam
un saviem vecākiem!

Izpildi pieaugušā norādījumus! ✓

Skolēna, kurš pamanījis vardarbību pret citiem skolēniem,
rīcība

NEKLUSĒ!

Informē pirmo satikto pieaugušo!

Izpildi pieaugušā norādījumus! ✓